

Kern	Leerdoel	Subkern	Leerdoel vmbo kb	Leerdoel vmbo gt	Vakbegrippen vmbo kb	Vakbegrippen vmbo gt	Eindtermen vmbo kb	Eindtermen vmbo gt
Biologische eenheid Je beschijft biologische eenheden en hun kenmerken. Die biologische eenheden zijn moleculen, cellen, organen, organismen, ecosystemen. Je laat met voorbeelden zien dat biologische eenheden nieuwe eigenschappen hebben vergeleken met de biologische eenheden van		Cel	Je benoemt delen waaruit een cel is opgebouwd en delen waardoor een cel kan zijn omgeven. Je wijst delen van een cel of de omgeving van de cel aan in afbeeldingen of in modellen. Je benoemt de functies van de delen van de cel.	Je benoemt delen waaruit een cel is opgebouwd en delen waardoor een cel kan zijn omgeven. Je wijst delen van een cel of de omgeving van de cel aan in afbeeldingen of in modellen. Je benoemt de functies van de delen van de cel.	celkern, cytoplasma celmembraan, vacuole, celwand, bladgroenkorrels, zetmeelkorrels, kleurstofkorrels	celkern, cytoplasma celmembraan, vacuole, celwand, bladgroenkorrels, zetmeelkorrels, kleurstofkorrels	BI/K/4.5	BI/K/4.5
		Cel	Je benoemt dat schimmels en bacteriën reductent en/of ziekteverwekker kunnen zijn. Je benoemt hoe schimmels en bacteriën worden verspreid. Je benoemd hoe schimmels en bacteriën voorkomen en bestreden kunnen worden.	Je benoemt dat schimmels en bacteriën reductent en/of ziekteverwekker kunnen zijn. Je benoemt hoe schimmels en bacteriën worden verspreid. Je benoemd hoe schimmels en bacteriën voorkomen en bestreden kunnen worden.	reductent, ziekteverwekker, micro-organismen, voedselbederf, besmetten ontsmetten	reductent, ziekteverwekker, micro-organismen, voedselbederf, besmetten ontsmetten	BI/K/5.7	BI/K/5.7
		Cel	Je benoemt kenmerkende eigenschappen van cellen van dieren, planten, schimmels en bacteriën. Je noemt verschillen in bouw en grootte van cellen.	Je benoemt kenmerkende eigenschappen van cellen van dieren, planten, schimmels en bacteriën. Je noemt verschillen in bouw en grootte van cellen.	celkern, bladgroenkorrels, celwand, celgrootte	celkern, bladgroenkorrels, celwand, celgrootte	BI/K/4.5	BI/K/4.5
		Cel	Je legt uit welke rol schimmels en bacteriën kunnen spelen in de biotechnologie.	Je legt uit welke rol schimmels en bacteriën kunnen spelen in de biotechnologie.	biotechnologie	biotechnologie	BI/K/5.7	BI/K/5.7
		Levenskenmerk	Je benoemt de levens-kenmerken en licht deze toe.	Je benoemt de levens-kenmerken en licht deze toe.	levensverschijnselen	levensverschijnselen	BI/K/4.5	BI/K/4.5
		Levenskenmerk	Je benoemt delen waaruit een weefsel, orgaan of orgaanstelsel zijn opgebouwd. Je wijst organen en orgaanstelsels aan in modellen of afbeeldingen. Je benoemt de functies van weefsel, orgaan of orgaanstelsel.	Je benoemt delen waaruit een weefsel, orgaan of orgaanstelsel zijn opgebouwd. Je wijst organen en orgaanstelsels aan in modellen of afbeeldingen. Je benoemt de functies van weefsel, orgaan of orgaanstelsel.	cel, weefsel, orgaan, orgaanstelsel, organisme	cel, weefsel, orgaan, orgaanstelsel, organisme	BI/K/4.5	BI/K/4.5
		Orgaan	Je analyseert verbanden tussen vorm, bouw en leefwijze van dieren en de omgeving waarin ze leven.	Je analyseert verbanden tussen vorm, bouw en leefwijze van dieren en de omgeving waarin ze leven.	tracheeën, kieuwen, longen, poten, zwemvliezen, plooi kiezen, knipkiezen, knobbelkiezen, lengte darmkanaal, snavelvormen	tracheeën, kieuwen, longen, poten, zwemvliezen, plooi kiezen, knipkiezen, knobbelkiezen, lengte darmkanaal, snavelvormen	BI/K/6.9	BI/K/6.9

een niveau lager.

Orgaan	Je analyseert verbanden tussen vorm, bouw en leefwijze van planten en de omgeving waarin ze leven. Je benoemt delen waaruit zaadplanten zijn opgebouwd en benoemt de functies van die delen. Je legt uit welke delen van planten die als voedingsmiddel en/of grondstof voor de mens. Je benoemt verschillende weefsels bij planten en benoemt de functies van de weefsels.	Je analyseert verbanden tussen vorm, bouw en leefwijze van planten en de omgeving waarin ze leven. Je benoemt delen waaruit zaadplanten zijn opgebouwd en benoemt de functies van die delen. Je legt uit welke delen van planten die als voedingsmiddel en/of grondstof voor de mens. Je benoemt verschillende weefsels bij planten en benoemt de functies van de weefsels.	stengels, transport, houtvaten, bastvaten, stevigheid, bladeren, fotosynthese, koolstofdioxide, zuurstof, verdamping, wortels, bevestiging, opname van stoffen, opslag reservestof, bloemen, kelkbladeren, kroonbladeren, meeldraden, stamper, stempel, stijl, vruchtbeginsel, zaadbeginsel, vrucht, geslachtelijke voortplanting, zaad, zaadhuid, kiempje, reservestof, eiwitten, bollen, ongeslachtelijke voortplanting, opslag, knollen, ongeslachtelijke voortplanting	stengels, transport, houtvaten, bastvaten, stevigheid, bladeren, fotosynthese, koolstofdioxide, zuurstof, verdamping, wortels, bevestiging, opname van stoffen, opslag reservestof, bloemen, kelkbladeren, kroonbladeren, meeldraden, stamper, stempel, stijl, vruchtbeginsel, zaadbeginsel, vrucht, geslachtelijke voortplanting, zaad, zaadhuid, kiempje, reservestof, eiwitten, bollen, ongeslachtelijke voortplanting, opslag, knollen, ongeslachtelijke voortplanting	BI/K/6.9	BI/K/6.9
Organisme	Je licht toe dat een organisme als een geheel beschouwd wordt en dat processen in onderlinge samenhang plaatsvinden.	Je licht toe dat een organisme als een geheel beschouwd wordt en dat processen in onderlinge samenhang plaatsvinden.	instandhouding, gezondheid, voedselopname, gaswisseling, transport, uitscheiding, stofwisseling, energieverbruik, groei, vervanging	instandhouding, gezondheid, voedselopname, gaswisseling, transport, uitscheiding, stofwisseling, energieverbruik, groei, vervanging	BI/K/4.5	BI/K/4.5
Organisme	Je zoekt de naam van organismen op via determineren en legt uit dat aan het onderling verschillen van soorten erfelijke factoren ten grondslag liggen.	Je zoekt de naam van organismen op via determineren en legt uit dat aan het onderling verschillen van soorten erfelijke factoren ten grondslag liggen.	determineertabel	determineertabel	BI/K/6.9	BI/K/6.9
Celstofwisseling	Je licht toe dat een organisme als een geheel beschouwd wordt en dat processen in onderlinge samenhang plaatsvinden. Je benoemt wat de stofwisselingsprocessen, verbranding en fotosynthese voor betekenis hebben voor de instandhouding van een organisme. Je legt uit wat de relatie van stofwisselingsprocessen is met de gassen die een organisme in- en uitgaan.	Je licht toe dat een organisme als een geheel beschouwd wordt en dat processen in onderlinge samenhang plaatsvinden. Je benoemt wat de stofwisselingsprocessen, verbranding en fotosynthese voor betekenis hebben voor de instandhouding van een organisme. Je legt uit wat de relatie van stofwisselingsprocessen is met de gassen die een organisme in- en uitgaan.	verbranding, fotosynthese, in- en uitgaande gassen, energieverbruik, groei, vervanging	verbranding, fotosynthese, in- en uitgaande gassen, energieverbruik, groei, vervanging	BI/K/4.5	BI/K/4.5

Instandhouding

Je legt uit dat biologische eenheden energie en materie opnemen, verwerken en afgeven.

Je laat met voorbeelden zien dat biologische eenheden zichzelf georganiseerd houden.

Je legt uit op welke manieren de gezondheid van mensen bevorderd kan worden.

Gezondheid	nvt	Je benoemt de rol van antistoffen als diagnostisch middel bij bloedgroepbepaling en bloedtransfusie (ABO-systeem en resus). Je benoemt de rol van antistoffen als diagnostisch middel bij verwantschapsstudies. Je benoemt de rol van antistoffen als diagnostisch middel bij identificatie en karakterisering van onbekende antigenen.	nvt	bloedgroepbepaling, verwantschapsstudies, onbekende antigenen	nvt	BI/V/1.20
Gezondheid	nvt	Je benoemt verschillende antigenen die de vorming van antistoffen tot gevolg hebben. Je benoemt hoe de bescherming van het lichaam kunstmatig kan worden verhoogd bij mensen en (landbouw)huisdieren.	nvt	antigenen, antistoffen, virussen, bacteriën, lichaamsvreemde cellen, lichaamsvreemde stoffen, besmetting	nvt	BI/V/1.20
Gezondheid	nvt	Je benoemt voorbeelden van bloedziekten en infectieziekten die via bloed verspreid worden. Je benoemt de gevolgen van aids, leukemie, hepatitis en tuberculose voor het lichaam. Je legt uit hoe besmetting van bloedziekten en infectieziekten te voorkomen is.	nvt	afweer, virus, hiv,aids, leukemie, hepatitis, tuberculose, geslachtsziekten	nvt	BI/K/10.14
Gezondheid	Je legt uit wat het belang is van inenting en toediening antibiotica voor het bestrijden van infecties.	Je legt uit wat het belang is van inenting en toediening antibiotica voor het bestrijden van infecties.	antibiotica, inenting	antibiotica, inenting	BI/K/10.14	BI/K/10.14
Gezondheid	Je legt uit wat er kan gebeuren bij ondervoeding, bij overmatig gebruik van voedsel, alcoholgebruik, medicijngebruik en gebruik van tabak en drugs op verschillende orgaanstelsels.	Je legt uit wat er kan gebeuren bij ondervoeding, bij overmatig gebruik van voedsel, alcoholgebruik, medicijngebruik en gebruik van tabak en drugs op verschillende orgaanstelsels.	ondervoeding, overvoeding, alcohol, tabak, drugs, medicijnen	ondervoeding, overvoeding, alcohol, tabak, drugs, medicijnen	BI/K/9.13	BI/K/9.13
Gezondheid	Je legt uit welke coördinerende activiteiten er zijn in het lichaam van de mens tussen verschillende orgaanstelsels voor het instandhouden van een gezond lichaam.	Je legt uit welke coördinerende activiteiten er zijn in het lichaam van de mens tussen verschillende orgaanstelsels voor het instandhouden van een gezond lichaam.	ondervoeding, overmatig voedselgebruik, activiteiten, energiegebruik, reservestoffen, grondstofwisseling	ondervoeding, overmatig voedselgebruik, activiteiten, energiegebruik, reservestoffen, grondstofwisseling	BI/K/9.13	BI/K/9.13
Gezondheid	Je benoemt de afwijkingen in de ademhaling.	Je benoemt de afwijkingen in de ademhaling.	astma, bronchitis, longemfyseem, hooikoorts	astma, bronchitis, longemfyseem, hooikoorts	BI/K/9.13	BI/K/9.13
Gezondheid	Je benoemt de rol van de hoornlaag bij de bescherming tegen infecties, uitdroging en beschadigingen en de rol van pigment bij de bescherming tegen ultraviolette straling.	Je benoemt de rol van de hoornlaag bij de bescherming tegen infecties, uitdroging en beschadigingen en de rol van pigment bij de bescherming tegen ultraviolette straling.	hoornlaag, kiemlaag, pigment, infecties, uitdroging, beschadigingen, ultraviolette straling	hoornlaag, kiemlaag, pigment, infecties, uitdroging, beschadigingen, ultraviolette straling	BI/K/10.14	BI/K/10.14

	Gezondheid	nvt	Je benoemt verschillende antigenen die de vorming van antistoffen tot gevolg hebben. Je benoemt hoe de bescherming van het lichaam kunstmatig kan worden verhoogd bij mensen en (landbouw)huisdieren.	nvt	actieve immunisatie, passieve immunisatie	nvt	BI/V/1.20
	Gezondheid	Je legt uit wat veel voorkomende oorzaken zijn van hartinfarct en hartritmestoornissen.	Je legt uit wat veel voorkomende oorzaken zijn van hartinfarct en hartritmestoornissen.	stress, overgewicht, roken, inspanning, erfelijke aanleg, hoge bloeddruk, lage bloeddruk	stress, overgewicht, roken, inspanning, erfelijke aanleg, hoge bloeddruk, lage bloeddruk	BI/K/9.13	BI/K/9.13
Je legt uit dat biologische eenheden energie en materie opnemen	Gezondheid	Je benoemt wat er gebeurt bij overbelasting van het bewegingsapparaat tijdens het werk en bij sport en hoe deze overbelasting zoveel mogelijk vermeden kan worden.	Je benoemt wat er gebeurt bij overbelasting van het bewegingsapparaat tijdens het werk en bij sport en hoe deze overbelasting zoveel mogelijk vermeden kan worden.	sportblessures, overbelasting	sportblessures, overbelasting	BI/K/8.12	BI/K/8.12
	Gezondheid	nvt	Je legt uit hoe bescherming en antistoffen van invloed zijn op auto-immuunziekten en transplantaties.	nvt	transplantatie	nvt	BI/V/1.20
	Gezondheid	Je benoemt dat schimmels en bacteriën reductent en/of ziekteverwekker kunnen zijn en hoe ze verspreid worden en hoe ze voorkomen kunnen worden.	Je benoemt dat schimmels en bacteriën reductent en/of ziekteverwekker kunnen zijn en hoe ze verspreid worden en hoe ze voorkomen kunnen worden.	reductent, ziekteverwekker	reductent, ziekteverwekker	BI/K/5.7	BI/K/5.7
	Gezondheid	Je legt uit hoe voedselbederf onder invloed van schimmels en bacteriën kan worden tegengegaan door de mens.	Je legt uit hoe voedselbederf onder invloed van schimmels en bacteriën kan worden tegengegaan door de mens.	schimmels, bacteriën, houdbaarheid	schimmels, bacteriën, houdbaarheid	BI/K/5.7	BI/K/5.7
	Gezondheid	Je benoemt verschillende voedingsstoffen en hun functies. Je legt voedingsadviezen uit en gebruikt de begrippen evenwicht tussen opname en gebruik, verbruik en verlies van stoffen bij een constante lichaamsmassa en gebruikt daarbij de voedingsmiddelentabel en de schijf van vijf. Je legt het verschil uit tussen bouwstoffen, brandstoffen, beschermende stoffen en reservestoffen. Je benoemt de invloed van vezels op de darmperistaltiek.	Je benoemt verschillende voedingsstoffen en hun functies. Je legt voedingsadviezen uit en gebruikt de begrippen evenwicht tussen opname en gebruik, verbruik en verlies van stoffen bij een constante lichaamsmassa en gebruikt daarbij de voedingsmiddelentabel en de schijf van vijf. Je legt het verschil uit tussen bouwstoffen, brandstoffen, beschermende stoffen en reservestoffen. Je benoemt de invloed van vezels op de darmperistaltiek.	water, eiwitten, vetten, koolhydraten, mineralen, vitamines, bouwstoffen, ijzerzoute, kalkzouten, brandstoffen, beschermende stoffen, reservestoffen, schijf van vijf, voedingsmiddelentabel, voedingswaarde, voedingsvezels, evenwicht in opname en verbruik	water, eiwitten, vetten, koolhydraten, mineralen, vitamines, bouwstoffen, ijzerzoute, kalkzouten, brandstoffen, beschermende stoffen, reservestoffen, schijf van vijf, voedingsmiddelentabel, voedingswaarde, voedingsvezels, evenwicht in opname en verbruik	BI/K/9.13	BI/K/9.13

Instandhouding	<p>maten opmerken, verwerken en afgeven.</p> <p>Je laat met voorbeelden zien dat biologische eenheden zichzelf georganiseerd houden.</p> <p>Je legt uit op welke manieren de gezondheid van mensen bevorderd kan worden.</p>	Regeling	<p>Je benoemt de samenstellende delen van de huid en het onderhuids bindweefsel en kunt deze in afbeeldingen aanwijzen.</p> <p>Je benoemt de functie(s) van de huid en het onderhuids bindweefsel.</p> <p>Je legt de temperatuurregeling door de huid uit.</p> <p>Je legt uit welke rol de huid speelt bij de bescherming tegen infecties, uitdroging en beschadegingen.</p> <p>Je benoemt de rol van pigment bij de bescherming tegen ultraviolette straling.</p>	<p>Je benoemt de samenstellende delen van de huid en het onderhuids bindweefsel en kunt deze in afbeeldingen aanwijzen.</p> <p>Je benoemt de functie(s) van de huid en het onderhuids bindweefsel.</p> <p>Je legt de temperatuurregeling door de huid uit.</p> <p>Je legt uit welke rol de huid speelt bij de bescherming tegen infecties, uitdroging en beschadegingen.</p> <p>Je benoemt de rol van pigment bij de bescherming tegen ultraviolette straling.</p>	<p>opperhuid, hoornlaag, kiemlaag, pijnzintuig, lederhuid, haren, onderhuids bindweefsel, doorbloeding, zweten, hoornlaag, bescherming, infecties, uitdrogen, pigment, ultraviolette straling</p>	<p>opperhuid, hoornlaag, kiemlaag, pijnzintuig, lederhuid, haren, onderhuids bindweefsel, doorbloeding, zweten, hoornlaag, bescherming, infecties, uitdrogen, pigment, ultraviolette straling</p>	BI/K/11.16	BI/K/11.16
	Regeling	<p>Je benoemt het principe van de werking van hormonen.</p> <p>Je legt uit hoe hormonen een invloed hebben op groei, ontwikkeling en stofwisseling.</p>	<p>Je benoemt het principe van de werking van hormonen.</p> <p>Je legt uit hoe hormonen een invloed hebben op groei, ontwikkeling en stofwisseling.</p>	<p>groei, stofwisseling, hormonen</p>	<p>groei, stofwisseling, hormonen</p>	BI/K/11.16	BI/K/11.16	
	Regeling	<p>Je benoemt hormoonklieren en wijst ze aan in afbeeldingen.</p> <p>Je benoemt de functies en en werking van hormonen, zoals regelen van groei, beïnvloeden van andere hormoonklieren, stimuleren van verbranding, productie van insuline, glucagon, adrenaline, geslachtshormonen, ontstaan van secundaire geslachtskenmerken, productie van geslachtscellen.</p>	<p>Je benoemt hormoonklieren en wijst ze aan in afbeeldingen.</p> <p>Je benoemt de functies en en werking van hormonen, zoals regelen van groei, beïnvloeden van andere hormoonklieren, stimuleren van verbranding, productie van insuline, glucagon, adrenaline, geslachtshormonen, ontstaan van secundaire geslachtskenmerken, productie van geslachtscellen.</p>	<p>hormonen, hypofyse, eilandjes van Langerhans, bijniere, schildklier, eierstokken, teelballen, zaadballen, insuline, glucagon, adrenaline, geslachtshormonen</p>	<p>hormonen, hypofyse, eilandjes van Langerhans, bijniere, schildklier, eierstokken, teelballen, zaadballen, insuline, glucagon, adrenaline, geslachtshormonen</p>	BI/K/11.16	BI/K/11.16	
	Stofwisseling van het organisme	<p>Je benoemt hoe eiwitten, koolhydraten en vetten worden verteerd.</p> <p>Je benoemt hoe stoffen uit het verteringskanaal worden opgenomen in het bloed.</p>	<p>Je legt uit hoe voedingsmiddelen worden bewerkt en hoe ze worden opgenomen in het bloed.</p>	<p>voedingsmiddelen, voedingsstoffen, enzymen, bloed</p>	<p>voedingsmiddelen, voedingsstoffen, enzymen, bloed</p>	BI/K/9.13	BI/K/9.13	
	Stofwisseling van het organisme	<p>Je benoemt bouw, functie en werking van nier en lever en kunt dit in afbeeldingen aanwijzen.</p>	<p>Je benoemt bouw, functie en werking van nier en lever en kunt dit in afbeeldingen aanwijzen.</p>	<p>lever, nieren, urineleiders, urineblaas, afvalstoffen, ureum, niet-buikbare stoffen, water, urine, nierschors, niermerg, nierbekken</p>	<p>lever, nieren, urineleiders, urineblaas, afvalstoffen, ureum, niet-buikbare stoffen, water, urine, nierschors, niermerg, nierbekken</p>	BI/K/9.13	BI/K/9.13	

Instandhouding	<p>Je legt uit dat biologische eenheden energie en materie opnemen, verwerken en afgeven.</p> <p>Je laat met voorbeelden zien dat biologische eenheden zichzelf georganiseerd houden.</p> <p>Je legt uit op welke manieren de gezondheid van mensen bevorderd kan worden.</p>	Stofwisseling van het organisme	<p>Je benoemt delen van het ademhalingsstelsel en je kunt die delen in afbeeldingen aanwijzen.</p> <p>Je benoemt functies en werking van het ademhalingsstelsel en de delen ervan.</p> <p>Je legt het verschil uit tussen borst- en buikademhaling.</p> <p>Je legt de functie van hoesten uit.</p> <p>Je vergelijkt ademen door de neus en door de mond en je benoemt daarbij de gevolgen voor de kwaliteit van de ingeademde lucht.</p>	<p>Je benoemt delen van het ademhalingsstelsel en je kunt die delen in afbeeldingen aanwijzen.</p> <p>Je benoemt functies en werking van het ademhalingsstelsel en de delen ervan.</p> <p>Je legt het verschil uit tussen borst- en buikademhaling.</p> <p>Je legt de functie van hoesten uit.</p> <p>Je vergelijkt ademen door de neus en door de mond en je benoemt daarbij de gevolgen voor de kwaliteit van de ingeademde lucht.</p>	mondholte, luchtpijp, bronchiën, longblaasjes, borstademhaling, buikademhaling, borstkas, middenrifspieren, tussenribspieren, hoesten, neusademhaling, mondademhaling	mondholte, luchtpijp, bronchiën, longblaasjes, borstademhaling, buikademhaling, borstkas, middenrifspieren, hoesten, neusademhaling, mondademhaling	BI/K/9.13	BI/K/9.13
		Stofwisseling van het organisme	<p>Je noemt de functie en werking van lymfevaten, bloedvaten en delen van het hart en je kunt deze in afbeeldingen aanwijzen.</p> <p>Je legt de bloedsomloop uit met aandacht voor ligging en functies van lymfevaten, functie van kleppen, aan- en afvoer van stoffen en warmte door bloed.</p> <p>Je benoemt type bloedvaten en samenstelling van het bloed in de verschillende vaten, bloeddruk, bouw van de wand van bloedvaten, aan- of afwezigheid van kleppen en naamgeving van aders en slagaders.</p> <p>Je legt uit wat de grote en de kleine bloedsomloop is.</p> <p>Je benoemt van bloed de samenstelling bij de mens en noemt de functie van verschillende onderdelen.</p>	<p>Je noemt de functie en werking van lymfevaten, bloedvaten en delen van het hart en je kunt deze in afbeeldingen aanwijzen.</p> <p>Je legt de bloedsomloop uit met aandacht voor ligging en functies van lymfevaten, functie van kleppen, aan- en afvoer van stoffen en warmte door bloed.</p> <p>Je benoemt type bloedvaten en samenstelling van het bloed in de verschillende vaten, bloeddruk, bouw van de wand van bloedvaten, aan- of afwezigheid van kleppen en naamgeving van aders en slagaders.</p> <p>Je legt uit wat de grote en de kleine bloedsomloop is.</p> <p>Je benoemt van bloed de samenstelling bij de mens en noemt de functie van verschillende onderdelen.</p>	lymfevaten, slagaders, aders, haarvaten, grote bloedsomloop, kleine bloedsomloop, vervoer stoffen, vervoer warmte, aorta, poortader, holle ader, bloedplasma, rode bloedcellen, witte bloedcellen, bloedplaatjes, lymfe, weefselvloeistof	lymfevaten, slagaders, aders, haarvaten, grote bloedsomloop, kleine bloedsomloop, vervoer stoffen, vervoer warmte, aorta, poortader, holle ader, bloedplasma, rode bloedcellen, witte bloedcellen, bloedplaatjes, lymfe, weefselvloeistof	BI/K/9.13	BI/K/9.13
		Stofwisseling van het organisme	<p>Je benoemt ligging, functie en werking van het hart en je kunt deze in afbeeldingen aanwijzen.</p> <p>Je benoemt van het hart de dikte van de wanden van de kamers in relatie tot hun functie, dikte van de wanden van boezems ten opzichte van de wanden van kamers in relatie tot hun functie en het principe van verandering van druk in de kamers en slagaders tijdens de hartwerking.</p>	<p>Je benoemt ligging, functie en werking van het hart en je kunt deze in afbeeldingen aanwijzen.</p> <p>Je benoemt van het hart de dikte van de wanden van de kamers in relatie tot hun functie, dikte van de wanden van boezems ten opzichte van de wanden van kamers in relatie tot hun functie en het principe van verandering van druk in de kamers en slagaders tijdens de hartwerking.</p>	hart, boezem, kamer, kleppen, bloeddruk, kransslagader, kransader, bloeddrukverandering	hart, boezem, kamer, kleppen, bloeddruk, kransslagader, kransader, bloeddrukverandering	BI/K/9.13	BI/K/9.13

		Stofwisseling van het organisme	Je benoemt de delen van het verteringsstelsel en kunt deze in afbeeldingen aanwijzen. Je benoemt functie(s) en werking van het verteringsstelsel.	Je benoemt de delen van het verteringsstelsel en kunt deze in afbeeldingen aanwijzen. Je benoemt functie(s) en werking van het verteringsstelsel.	mond, slokdarm, maag, alvleesklier, twaalfvingerige darm, dunne darm, dikke darm, endeldarm, anus, verteringssappen, verteringsenzymen, speeksel, maagzuur, darmperistaltiek, tanden, kiezen, tandbederf, voedingstoffen, poortader, lever, afvalstoffen, gifstoffen, voedingsmiddelen, glycogeen, galproductie, galblaas, emulgeren	mond, slokdarm, maag, alvleesklier, twaalfvingerige darm, dunne darm, dikke darm, endeldarm, anus, verteringssappen, verteringsenzymen, speeksel, maagzuur, darmperistaltiek, tanden, kiezen, tandbederf, voedingstoffen, poortader, lever, afvalstoffen, gifstoffen, voedingsmiddelen, glycogeen, galproductie, galblaas, emulgeren	BI/K/9.13	BI/K/9.13
		Stofwisseling van het organisme	Je benoemt wat de stofwisselingsprocessen, verbranding en fotosynthese voor betekenis hebben voor de instandhouding van een organisme. Je legt uit wat de correlatie ervan is met de gassen die een organisme in- en uitgaan.	Je benoemt wat de stofwisselingsprocessen, verbranding en fotosynthese voor betekenis hebben voor de instandhouding van een organisme. Je legt uit wat de correlatie ervan is met de gassen die een organisme in- en uitgaan.	voedselopname, gaswisseling, transport, uitscheiding, energiegebruik, groei, vervanging	voedselopname, gaswisseling, transport, uitscheiding, energiegebruik, groei, vervanging	BI/K/4.5	BI/K/4.5
Interactie	Je laat met voorbeelden zien dat een biologische eenheid, van welk organisatieniveau dan ook, voortdurend in interactie is met de omgeving waaronder andere biologische eenheden	Systeem	Je beschrijft voorbeelden van de relatie van organismen met hun biotische en abiotische omgeving.	Je beschrijft voorbeelden van de relatie van organismen met hun biotische en abiotische omgeving.	voedselketen, voedselweb, voedselpiramide, biomassa, producenten, consumenten, reduceren, energierijke stoffen, energieverlies	voedselketen, voedselweb, voedselpiramide, biomassa, producenten, consumenten, reduceren, energierijke stoffen, energieverlies	BI/K/6.9	BI/K/6.9
		Waarneming	Je beschrijft delen van het zenuwstelsel, hun bouw, functies en werking. Je benoemt soorten zenuwcellen aan de hand van hun functie. Je legt de relatie tussen zintuigen en het zenuwstelsel uit. Je beschrijft wat een reflex is, de functies van een reflex en geeft voorbeelden van verschillende reflexen.	Je beschrijft delen van het zenuwstelsel, hun bouw, functies en werking. Je benoemt soorten zenuwcellen aan de hand van hun functie. Je legt de relatie tussen zintuigen en het zenuwstelsel uit. Je beschrijft wat een reflex is, de functies van een reflex en geeft voorbeelden van verschillende reflexen.	grote hersenen, kleine hersenen, hersenstam, ruggenmerg, zenuwcel, schakelcel, gevoelszenuwcel, bewegingszenuwcel, prikkels, impulsen, drempelwaarde, adequate prikkel, gewenning, motivatie, reflex, terugtrekreflex, strekreflex, kniepeesreflex, pupilreflex	grote hersenen, kleine hersenen, hersenstam, ruggenmerg, zenuwcel, schakelcel, gevoelszenuwcel, bewegingszenuwcel, prikkels, impulsen, drempelwaarde, adequate prikkel, gewenning, motivatie, reflex, terugtrekreflex, strekreflex, kniepeesreflex, pupilreflex	BI/K/11.16	BI/K/11.16
		Waarneming	Je beschrijft op welke prikkels uit de omgeving de verschillende zintuigen reageren en hoe die prikkel wordt omgezet in een impuls.	Je beschrijft op welke prikkels uit de omgeving de verschillende zintuigen reageren en hoe die prikkel wordt omgezet in een impuls.	prikkelgeleiding	prikkelgeleiding	BI/K/11.16	BI/K/11.16

Interactie

Je laat met voorbeelden zien dat een biologische eenheid, van welk organisatieniveau dan ook, voortdurend in interactie is met de omgeving waaronder andere biologische eenheden

Waarneming	Je beschrijft delen en omringende delen van de gehoororganen.	Je beschrijft delen en omringende delen van de gehoororganen.	oor, oorschelp, gehoorgang, trommelvlies, trommelholte/middenoor, buis van Eustachius, gehoorbeentjes: hamer-aambeeld - stijgbeugel, slakkenhuis, gehoorzenuw, evenwichtsorgaan	oor, oorschelp, gehoorgang, trommelvlies, trommelholte/middenoor, buis van Eustachius, gehoorbeentjes: hamer-aambeeld - stijgbeugel, slakkenhuis, gehoorzenuw, evenwichtsorgaan	BI/K/11.16	BI/K/11.16
Waarneming	Je benoemt delen en omringende delen van de ogen en hun functies.	Je benoemt delen en omringende delen van de ogen en hun functies.	ogen: wenkbrauw, wimper, traanklier, traanbuis, oogspier, harde oogvlies, hoornvlies, vaatvlies, iris, pupil: de opening in de iris, lens, glasachtig lichaam, netvlies, gele vlek, blinde vlek, oogzenuw, staafjes en kegeltjes	ogen: wenkbrauw, wimper, traanklier, traanbuis, oogspier, harde oogvlies, hoornvlies, vaatvlies, iris, pupil: de opening in de iris, lens, glasachtig lichaam, netvlies, gele vlek, blinde vlek, oogzenuw, staafjes en kegeltjes	BI/K/11.16	BI/K/11.16
Waarneming	Je benoemt delen en omringende delen van huid, neus en tong.	Je benoemt delen en omringende delen van huid, neus en tong.	huid, neus en tong	huid, neus en tong	BI/K/11.16	BI/K/11.16
Beweging	Je beschrijft delen die van belang zijn voor stevigheid en beweging. Je beschrijft in relevante situaties de functie en werking van delen betrokken bij stevigheid en beweging, inclusief een aantal microscopische en macroscopische details.	Je beschrijft delen die van belang zijn voor stevigheid en beweging. Je beschrijft in relevante situaties de functie en werking van delen betrokken bij stevigheid en beweging, inclusief een aantal microscopische en macroscopische details.	botten, skelet, pezen, spieren, verbindingen, gewrichten	botten, skelet, pezen, spieren, verbindingen, gewrichten	BI/K/8.12	BI/K/8.12
Beweging	Je beschrijft ligging en functie van de kleine hersenen voor de coördinatie van bewegingen.	Je beschrijft ligging en functie van de kleine hersenen voor de coördinatie van bewegingen.	kleine hersenen, coördinatie	kleine hersenen, coördinatie	BI/K/11.16	BI/K/11.16
Beweging	Je beschrijft wat er gebeurt bij bepaalde vormen van overbelasting van het bewegingsapparaat tijdens het werk en bij sport en hoe deze overbelasting zoveel mogelijk vermeden kan worden.	Je beschrijft wat er gebeurt bij bepaalde vormen van overbelasting van het bewegingsapparaat tijdens het werk en bij sport en hoe deze overbelasting zoveel mogelijk vermeden kan worden.	sportblessures, overbelasting	sportblessures, overbelasting	BI/K/8.12	BI/K/8.12

		Aanpassing	Je benoemt verbanden tussen vorm, bouw en leefwijze van organismen en de omgeving waarin deze organismen leven, en je legt uit hoe planten en dieren zijn aangepast aan hun leefomgeving.	Je benoemt verbanden tussen vorm, bouw en leefwijze van organismen en de omgeving waarin deze organismen leven, en je legt uit hoe planten en dieren zijn aangepast aan hun leefomgeving.	windbestuiving, insectenbestuiving, tracheeën, kieuwen, longen, teengangers, hoefgangers, zoolgangers, zwemvliezen, lange poten, klauwen, planteneters, plooi kiezen, vleeseters, knipkiezen, alleseters, knobbelkiezen, lengte darmkanaal, snavelvormen, erfelijke aanleg, milieufactoren	windbestuiving, insectenbestuiving, tracheeën, kieuwen, longen, teengangers, hoefgangers, zoolgangers, zwemvliezen, lange poten, klauwen, planteneters, plooi kiezen, vleeseters, knipkiezen, alleseters, knobbelkiezen, lengte darmkanaal, snavelvormen, erfelijke aanleg, milieufactoren	BI/K/6/9	BI/K/6/9
		Gedrag	Je licht toe dat gedrag bij dieren uit een reeks samenhangende handelingen bestaat. Je legt uit aan de hand van concrete voorbeelden dat gedrag afhankelijk is van inwendige en uitwendige prikkels.	Je licht toe dat gedrag bij dieren uit een reeks samenhangende handelingen bestaat. Je legt uit aan de hand van concrete voorbeelden dat gedrag afhankelijk is van inwendige en uitwendige prikkels.	inwendige prikkels, uitwendige prikkels, bewust gedrag, sleutelprikkel, supranormale prikkel, respons, consumentengedrag	inwendige prikkels, uitwendige prikkels, bewust gedrag, sleutelprikkel, supranormale prikkel, respons, consumentengedrag	BI/K/11.16	BI/K/11.16
Interactie	Je laat met voorbeelden zien dat een biologische eenheid, van welk organisatieniveau dan ook, voortdurend in interactie is met de omgeving waaronder andere biologische eenheden	Gedrag	nvt	Je kunt aangeboden problemen oplossen binnen de context van gedrag. Je maakt ethogrammen en protocollen van gedrag van dieren of mensen en je interpreteert deze.	nvt	ethogram, protocol	nvt	BI/V/2.21
		Gedrag	nvt	Je beschrijft in concrete situaties de rol van leren, sociaal gedrag en communicatie bij mensen en dieren. Je neemt een standpunt in over de vergelijking van het gedrag van mensen en dieren.	nvt	inprenting, trial & error, conditionering, erfelijk gedrag, aangeleerd gedrag, dreiggedrag, imponeergedrag, taakverdeling, balts, paringsgedrag, broedzorg, territoriumgedrag, rolpatronen, normen, waarden, rangorde	nvt	BI/V/2.21
		Celdeling	Je berekent de kans op bepaalde eigenschappen in kruisingsschema's.	Je berekent de kans op bepaalde eigenschappen in kruisingsschema's.	monohybride kruisingen, stamboom	monohybride kruisingen, stamboom	BI/K/13.19	BI/K/13.19
		Celdeling	Je benoemt hoe erfelijke eigenschappen van generatie op generatie worden doorgegeven.	Je benoemt hoe erfelijke eigenschappen van generatie op generatie worden doorgegeven.	chromosomen, DNA, gen, geslachtcellen, erfelijke informatie, X- en Y-chromosoom, dominant, recessief, genotype, fenotype, homozygoot, heterozygoot, intermediaire erfelijkheid	chromosomen, DNA, gen, geslachtcellen, erfelijke informatie, X- en Y-chromosoom, dominant, recessief, genotype, fenotype, homozygoot, heterozygoot, intermediaire erfelijkheid	BI/K/13.19	BI/K/13.19

Voortplanting Je licht toe hoe levenscycli en voortplanting van verschillende organismen plaatsvindt. Je licht toe wat seksualiteit inhoudt, die uitgaat van respect voor keuzes van anderen.	Celdeling	Je beschrijft hoe erfelijke eigenschappen van generatie op generatie worden doorgegeven en toelichten hoe die erfelijke eigenschappen in de tijd kunnen veranderen.	Je beschrijft hoe erfelijke eigenschappen van generatie op generatie worden doorgegeven en toelichten hoe die erfelijke eigenschappen in de tijd kunnen veranderen.	chromosomen, erfelijke informatie	chromosomen, erfelijke informatie	BI/K/13.19	BI/K/13.19
	Erfelijkheid	Je legt uit dat individuen informatie over erfelijke eigenschappen overdragen aan hun nakomelingen.	Je legt uit dat individuen informatie over erfelijke eigenschappen overdragen aan hun nakomelingen.	plantensoorten, diersoorten, erfelijke factoren	plantensoorten, diersoorten, erfelijke factoren	BI/K/13.19	BI/K/13.19
	Erfelijkheid	Je noemt enkele situaties waarin het relevant is enige kennis te hebben van de erfelijkheidsleer en situaties waarin het relevant is om genetisch advies in te winnen.	Je noemt enkele situaties waarin het relevant is enige kennis te hebben van de erfelijkheidsleer en situaties waarin het relevant is om genetisch advies in te winnen	prenataal onderzoek	prenataal onderzoek	BI/K/13.19	BI/K/13.19
	Levenscyclus	Je legt uit het verschil uit tussen een eeneiige en een twee-eiige tweeling.	Je legt uit het verschil uit tussen een eeneiige en een twee-eiige tweeling.	eeneiige tweeling, twee-eiige tweeling	eeneiige tweeling, twee-eiige tweeling	BI/K/12.18	BI/K/12.18
	Levenscyclus	Je benoemt de bouw en functie van de voortplantingsorganen.	Je benoemt de bouw en functie van de voortplantingsorganen	balzak, teelballen/zaadballen, bijballen, zaadblaasjes, zaadleiters, prostaat, penis, zwellichamen, urinebuis, voorhuid, eikel, eierstokken, eileiders, baarmoeder, vagina, grote schaamlippen, kleine schaamlippen, clitoris	balzak, teelballen/zaadballen, bijballen, zaadblaasjes, zaadleiters, prostaat, penis, zwellichamen, urinebuis, voorhuid, eikel, eierstokken, eileiders, baarmoeder, vagina, grote schaamlippen, kleine schaamlippen, clitoris	BI/K/12.18	BI/K/12.18
	Levenscyclus	Je benoemt fasen in de lichamelijke en geestelijke groei en ontwikkeling van de mens.	Je benoemt fasen in de lichamelijke en geestelijke groei en ontwikkeling van de mens.	lichamelijke groei, lichamelijke ontwikkeling, geestelijke groei, geestelijke ontwikkeling	lichamelijke groei, lichamelijke ontwikkeling, geestelijke groei, geestelijke ontwikkeling	BI/K/12.18	BI/K/12.18
	Levenscyclus	Je benoemt de stadia van de levenscyclus van zaadplanten.	Je benoemt de stadia van de levenscyclus van zaadplanten.	ontkieming, groei, bloei, bestuiving, bevruchting, kiem, zaad, zaadbeginsel, vrucht, vruchtbeginsel, overwinteren van planten	ontkieming, groei, bloei, bestuiving, bevruchting, kiem, zaad, zaadbeginsel, vrucht, vruchtbeginsel, overwinteren van planten	BI/K/12.18	BI/K/12.18
	Levenscyclus	Je benoemt hoe de voortplanting van zaadplanten plaatsvindt.	Je benoemt hoe de voortplanting van zaadplanten plaatsvindt.	geslachtelijke voortplanting, ongeslachtelijke voortplanting	geslachtelijke voortplanting, ongeslachtelijke voortplanting	BI/K/12.18	BI/K/12.18

Voortplanting	Je licht toe hoe levenscycli en voortplanting van verschillende organismen plaatsvindt. Je licht toe wat seksualiteit inhoudt, die uitgaat van respect voor keuzes van anderen.	Levenscyclus	Je legt uit hoe de voortplanting bij de mens verloopt.	Je legt uit hoe de voortplanting bij de mens verloopt.	primaire geslachtskenmerken, secundaire geslachtskenmerken, menstruatiecyclus, zaadcel, eicel, bevruchting, eileider, delingen, innesteling, embryo, foetus, vruchtvlies, vruchtwater, navelstreng, placenta, geboorte, indalen, ontsluiting, weeën, uitdrijving, nageboorte	primaire geslachtskenmerken, secundaire geslachtskenmerken, menstruatiecyclus, zaadcel, eicel, bevruchting, eileider, delingen, innesteling, embryo, foetus, vruchtvlies, vruchtwater, navelstreng, placenta, geboorte, indalen, ontsluiting, weeën, uitdrijving, nageboorte	BI/K/12.18	BI/K/12.18
		Levenscyclus	Je benoemt vormen van prenataal onderzoek bij de mens.	Je benoemt vormen van prenataal onderzoek bij de mens.	echoscopie, vruchtwaterpunctie, vlokkentest	echoscopie, vruchtwaterpunctie, vlokkentest	BI/K/12.18	BI/K/12.18
		Seksualiteit	Je benoemt de functies van seksualiteit. Je verwoord een opvatting over seksualiteit.	Je benoemt de functies van seksualiteit. Je verwoord een opvatting over seksualiteit.	seksualiteit	seksualiteit	BI/K/12.18	BI/K/12.18
		Seksualiteit	Je legt uit hoe geslachtshormonen worden geproduceerd en wat de invloed is van geslachtshormonen op de secundaire geslachtskenmerken.	Je legt uit hoe geslachtshormonen worden geproduceerd en wat de invloed is van geslachtshormonen op de secundaire geslachtskenmerken.	geslachtshormonen secundaire geslachtskenmerken	geslachtshormonen secundaire geslachtskenmerken	BI/K/11.16	BI/K/11.16
		Seksualiteit	Je legt uit wat de relatie is tussen seksueel gedrag en seksueel overdraagbare aandoeningen.	Je legt uit wat de relatie is tussen seksueel gedrag en seksueel overdraagbare aandoeningen.	hiv, aids, syfilis, chlamydia, gonorrhoe, candida (herpes)	hiv, aids, syfilis, chlamydia, gonorrhoe, candida (herpes)	BI/K/10.14	BI/K/10.14
		Seksualiteit	Je benoemt verschillende voorbehoedsmiddelen en legt uit in welke situatie deze het beste kunnen worden gebruikt.	Je benoemt verschillende voorbehoedsmiddelen en legt uit in welke situatie deze het beste kunnen worden gebruikt.	condoom, spiraaltje, sterilisatie, pessarium, pil (ovulatiemiddel)	condoom, spiraaltje, sterilisatie, pessarium, pil (ovulatiemiddel)	BI/K/12.18	BI/K/12.18
Evolutie	Je licht toe dat er veel soorten organismen zijn.	Natuurlijke selectie	Je legt uit dat bepaalde stoffen en straling invloed kunnen hebben op de frequentie waarmee mutaties plaatsvinden.	Je legt uit dat bepaalde stoffen en straling invloed kunnen hebben op de frequentie waarmee mutaties plaatsvinden.	invloed stoffen, straling	invloed stoffen, straling	BI/K/13.19	BI/K/13.19
		Natuurlijke selectie	Je legt uit dat volgens de evolutietheorie in de loop van de tijd nieuwe rassen en soorten zijn ontstaan door mutatie en selectie.	Je legt uit dat volgens de evolutietheorie in de loop van de tijd nieuwe rassen en soorten zijn ontstaan door mutatie en selectie.	mutatie, selectie, natuurlijke selectie, kunstmatige selectie	mutatie, selectie, natuurlijke selectie, kunstmatige selectie	BI/K/13.19	BI/K/13.19
		Duurzaamheid	Je benoemt de rol van schimmels en bacteriën bij biotechnologie.	Je benoemt de rol van schimmels en bacteriën bij biotechnologie.	schimmels, bacteriën, voedingsstoffen, medicijnen	schimmels, bacteriën, voedingsstoffen, medicijnen	BI/K/5.7	BI/K/5.7

Dynamisch evenwicht	Je laat met voorbeelden zien hoe de relaties in en tussen biologische eenheden met hun abiotisch milieu zijn. Je licht toe hoe mensen duurzaam met natuur en milieu kunnen omgaan.	Duurzaamheid	Je verzamelt informatie over een concrete situatie en je doet voorstellen voor maatregelen waarbij een duurzame relatie tussen mens en milieu wordt gewaarborgd. Je licht de effecten van de duurzame relatie tussen mens en milieu toe.	Je verzamelt informatie over een concrete situatie en je doet voorstellen voor maatregelen waarbij een duurzame relatie tussen mens en milieu wordt gewaarborgd. Je licht de effecten van de duurzame relatie tussen mens en milieu toe.	duurzaam leven	duurzaam leven	BI/K/7.10	BI/K/7.10
		Duurzaamheid	Je legt uit wat het belang is van een nationale en mondiale aanpak voor bescherming van het milieu.	Je legt uit wat het belang is van een nationale en mondiale aanpak voor bescherming van het milieu.	nationale aanpak, mondiale aanpak	nationale aanpak, mondiale aanpak	BI/K/7.10	BI/K/7.10
		Duurzaamheid	Je benoemt de belangrijkste oorzaken en effecten van de aantasting van natuur en milieu door overbevolking, door bepaalde soorten afval, door het gebruik van bestrijdingsmiddelen, door verkeer en door energiegebruik.	Je benoemt de belangrijkste oorzaken en effecten van de aantasting van natuur en milieu door overbevolking, door bepaalde soorten afval, door het gebruik van bestrijdingsmiddelen, door verkeer en door energiegebruik. Je gebruikt passende scheikundige benamingen.	overbevolking, afval, bestrijdingsmiddelen, energiegebruik,	overbevolking, afval, bestrijdingsmiddelen, energiegebruik, scheikundige benamingen	BI/K/7.10	BI/K/7.10
		Ecosysteem	Je licht toe dat de mens voor voedsel, water, zuurstof, grondstoffen, energie en recreatie afhankelijk is van ecosystemen.	Je licht toe dat de mens voor voedsel, water, zuurstof, grondstoffen, energie en recreatie afhankelijk is van ecosystemen.	voedsel, water, zuurstof, grondstoffen, energie, recreatie	voedsel, water, zuurstof, grondstoffen, energie, recreatie	BI/K/7.10	BI/K/7.10
Dynamisch evenwicht	Je laat met voorbeelden zien hoe de relaties in en tussen biologische eenheden met hun abiotisch milieu zijn. Je licht toe hoe mensen duurzaam met natuur en milieu kunnen omgaan.	Ecosysteem	Je benoemt wat een ecosysteem is. Je legt uit welke relaties er zijn tussen organismen bij de energiestromen in een ecosysteem. Je onderscheidt in een beschreven ecosysteem producenten, consumenten en reducers. Je benoemt de plaats van de producenten, consumenten en reducers in de koolstofkringloop.	Je benoemt wat een ecosysteem is. Je legt uit welke relaties er zijn tussen organismen bij de energiestromen in een ecosysteem. Je onderscheidt in een beschreven ecosysteem producenten, consumenten en reducers. Je benoemt de plaats van de producenten, consumenten en reducers in de koolstofkringloop en de stikstofkringloop.	voedselketen, producenten, consumenten, reducers, energierijke stoffen, koolstofkringloop	voedselketen, producenten, consumenten, reducers, energierijke stoffen, koolstofkringloop, stikstofkringloop	BI/K/6.9	BI/K/6.9
		Voedselrelaties	Je legt uit dat individuen en populaties beïnvloed worden door biotische en abiotische factoren.	Je legt uit dat individuen en populaties beïnvloed worden door biotische en abiotische factoren.	biotische milieufactoren, abiotische milieufactoren	biotische milieufactoren, abiotische milieufactoren	BI/K/6.9	BI/K/6.9
		Voedselrelaties	Je benoemt de voedselrelatie tussen producenten, consumenten en reducers.	Je benoemt de voedselrelatie tussen producenten, consumenten en reducers.	energieverlies	energieverlies	BI/K/6.9	BI/K/6.9

	Voedselrelaties	Je benoemt de relatie tussen een grotere voedselproductie en bodembewerking, voeding, gewasbescherming en veredeling waaronder genetische modificatie.	Je benoemt de relatie tussen een grotere voedselproductie en bodembewerking, voeding, gewasbescherming en veredeling waaronder genetische modificatie.	bodembewerking, gewasbescherming, veredeling, genetische modificatie	bodembewerking, gewasbescherming, veredeling, genetische modificatie	BI/K/7.10	BI/K/7.10
--	-----------------	--	--	---	---	-----------	-----------